

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem

SFS 2026:884

Publicerad
den 3 juni 2026

Utfärdad den 28 maj 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2008:962) om valfrihetssystem²

dels att 7 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 7 kap., två nya paragrafer, 2 kap. 8 § och 10 kap. 10 §, och närmast före 10 kap. 10 § en ny rubrik av följande lydelse.

2 kap.

8 § Med *EU:s dataskyddsförordning* avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

7 kap. Uteslutning av sökande

Brott

1 § En upphandlande myndighet får utesluta en sökande om myndigheten får kännedom om att den sökande enligt en dom som fått laga kraft är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 om utarbetande på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen av konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i, korruption enligt artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn, eller korruption enligt nationella bestämmelser,

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,

4. penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europa-

¹ Prop. 2025/26:177, bet. 2025/26:FiU42, rskr. 2025/26:303.

² Senaste lydelse av 7 kap. 1 § 2022:992.

parlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113,

5. terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet såsom de definieras i artiklarna 3 och 5–12 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF, i den ursprungliga lydelsen, eller anstiftan, medhjälp och försök att begå brott i den mening som avses i artikel 14 i det direktivet, eller

6. människohandel enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

Om den sökande är en juridisk person, får den sökande uteslutas om en fysisk person som ingår i den sökandes förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan har dömts för brottet. Detsamma gäller om den som har dömts för brottet är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera den sökande.

Obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter

2 § En upphandlande myndighet får utesluta en sökande om myndigheten får kännedom om att den sökande inte har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, och detta har fastställts genom ett bindande domstolsavgörande eller myndighetsbeslut som har fått laga kraft.

En upphandlande myndighet får även utesluta en sökande om myndigheten på ett annat lämpligt sätt kan visa att de skyldigheter som avses i första stycket inte har fullgjorts.

Missförhållanden i övrigt i fråga om en sökandes verksamhet

3 § En upphandlande myndighet får utesluta en sökande om

1. myndigheten kan visa att den sökande har åsidosatt tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter,

2. den sökande

a) är i konkurs eller är föremål för insolvens- eller likvidationsförfaranden,

b) är föremål för tvångsförvaltning,

c) har ingått ackordsuppgörelse med borgenärer, eller

d) har avbrutit sin näringsverksamhet eller befinner sig i en motsvarande situation, till följd av ett förfarande enligt nationella lagar och andra författningar, som liknar dem som avses i a–c,

3. myndigheten kan visa att den sökande gjort sig skyldig till något allvarligt fel i yrkesutövningen som gör att den sökandes redbarhet kan ifrågasättas,

4. den sökande har visat allvarliga eller ihållande brister i fullgörandet av något väsentligt krav i ett tidigare kontrakt enligt denna lag, lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna eller lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, och detta har medfört att det tidigare kontraktet har sagts upp i förtid eller lett till skadestånd eller jämförbara påföljder, eller

5. den sökande i allvarlig omfattning
- a) har lämnat oriktiga uppgifter om den information som kan begäras för kontroll av att det inte finns grund för att utesluta den sökande enligt detta kapitel, eller
 - b) har undanhållit sådan information.

Uteslutning på andra grunder

4 § En sökande får utöver vad som anges i 1–3 §§ uteslutas om den på andra grunder som anges i förfrågningsunderlaget är olämplig att delta i valfrihetssystemet.

Utredning

5 § Vid kontroll av om det enligt detta kapitel finns grund för att utesluta en sökande får en upphandlande myndighet inte begära att den sökande lämnar handlingar eller intyg om myndigheten själv har möjlighet att kostnadsfritt med elektroniska medel få tillgång till motsvarande information genom en funktion för samordnad registerkontroll.

6 § En upphandlande myndighet ska, innan den beslutar att utesluta en sökande, ge den sökande tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över de omständigheter som enligt myndigheten utgör skäl för uteslutning.

Behandling av personuppgifter om lagöverträdelser

7 § Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av den upphandlande myndigheten och sökanden endast om det är nödvändigt för att bedöma om lagöverträdelserna ska leda till uteslutning på grund av brott vid

- inrättande av valfrihetssystem enligt denna lag, eller
- uppföljningar av kontrakt som tecknats efter inrättandet av valfrihetssystem enligt denna lag.

Första stycket begränsar inte möjligheten att behandla personuppgifter enligt 3 kap. 8 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

8 kap.

1 § Den upphandlande myndigheten ska godkänna samtliga sökande som uppfyller de krav som angetts i annonsen och förfrågningsunderlaget och som inte har uteslutits med stöd av 7 kap. 1–4 §§.

10 kap.

Tystnadsplikt

10 § Den som i samband med inrättandet av ett valfrihetssystem, eller vid uppföljning av kontrakt som tecknats efter inrättandet av ett valfrihetssystem, har fått del av uppgifter om en enskilds personliga förhållanden som förekommer i en angelägenhet som avser kontroll av uppgifter ur belastningsregistret får inte obehörigen röja eller utnyttja dessa uppgifter.

I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns bestämmelser om sekretess som tillämpas i det allmännas verksamhet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. För valfrihetssystem som annonserats före ikraftträdandet gäller inte 7 kap. 3–7 §§.

3. För valfrihetssystem som annonserats före ikraftträdandet gäller 7 kap. 1 och 2 §§ och 8 kap. 1 § i den äldre lydelsen.

SFS 2026:884

På regeringens vägnar

ERIK SLOTTNER

Andreas Hamrén
(Finansdepartementet)